

SUOMEN LADUN KUNTAVAALITAVOITTEET

SUOMEN LATU

- 1 Edistetään ulkoilun olosuhteita
- 2 Tuetaan ulkoilua ja sen olosuhteita riittävällä rahoituksella
- 3 Huolehditaan yhdyskuntasuunnittelulla monipuolisen ulkoilun mahdollisuuksista ja vapaista rannoista
- 4 Tehdään yhteistyötä kuntien, hyvinvointialueiden ja yhdistysten kesken ihmisten ulkoilun edistämisessä ja liikkeen lisäämisessä
- 5 Tuetaan perheitä ulkoilemaan

1. EDISTETÄÄN ULKOILUN OLOSUHTEITA

- Ulkoiluun kohdistuvaan erittäin suureen kysyntään tulee vastata riittävillä ja laadukkailla ulkoilun olosuhteilla.
- Kuntien tulee pitää olemassaolevat ulkoilun olosuhteet kunnossa, sekä kehittää ja rakentaa uusia ulkoilun olosuhteita.
- Kunnassa on tärkeää kartoittaa mille ulkoilun olosuhteille on eniten kysyntää ja kohdistaa sen mukaan olosuhteiden kehittämistä.
- Ulkoilun olosuhteiden edistämisessä tulee huolehtia eri ulkoilulajien ja omaehtoisen ulkoilun
- tarpeista, huomioiden monipuolisuus, yhdenvertaisuus, saavutettavuus, esteettömyys ja ympäristövastuullisuus.

2. TUETAAN ULKOILUA JA SEN OLOSUHTEITA RIITTÄVÄLLÄ RAHOITUKSELLE

- Kuntien tulee osoittaa omaa rahoitusta ja hakea ulkopuolista rahoitusta ulkoilun olosuhteiden edistämiseksi.
- Valtio leikkaa avustuksia liikuntapaikkojen rakentamisesta, siksi kuntien on tulevilla vaalikaudella erityisen tärkeää panostaa ulkoilun olosuhteisiin.
 - Ulkoilun olosuhteisiin panostamisen panos-tuotos-suhde on erityisen hyvä, koska ulkoilun olosuhteiden kysyntä on suurta ja niiden rakentaminen ja ylläpitäminen on suhteellisesti varsin edullista.
- Ulkopuolisen rahoituksen hakemisessa kuntien on hyvä hakea kumppanuuksia, kuten paikallisten yhdistysten kanssa.
- Kuntien tulee tukea ulkoilua ja liikuntaa edistävien yhdistysten toimintaa pitkäjänteisesti monivuotisin yleisavustuksin.
- Kunnissa tulee selkeästi osoittaa vastuutaho, joka kunnassa vastaa ulkoilun ja sen olosuhteiden edistämisestä ja rahoittamisesta.

3. HUOLEHDITTAAN YHDYSKUNTASUUNNITTELUUN MONIPUOLISEN ULKOILUN MAHDOLLISUUKSISTA JA VAPAISTA RANNOISTA

- Yhdyskuntasuunnittelulla tulee turvata riittävät monipuolisen ulkoilun mahdollistavat viher- ja ulkoilualueet.
 - Erityisen tärkeitä ovat ulkoiluun osoitetut alueet, joissa on mahdollista toteuttaa monipuolisen ulkoilun tarvitsemia rakenteita.
- Lähiluonto, kuten kotien läheiset metsät ja puistot, tulee turvata ja edistää tärkeinä jokapäiväisen ulkoilun paikkoina.
 - LVV13 -tutkimuksen mukaan suomalaisten lähivirkistyskerroista lähes kolmasosa (30,3 %) sijaitsee korkeintaan 300 metrin päässä lähiluonnossa ja yli neljä viidesosaa (84,8 %) sijaitsee korkeintaan 10 kilometrin säteellä.
- Hyvällä yhdyskunta ja -reittisuunnittelulla on mahdollista edistää sekä monipuolisen ulkoilun olosuhteita että luonnon monimuotoisuutta.
- Kuntien tulee edistää yhdyskuntasuunnittelua, joka mahdollistaa vesistöjen virkistyskäytön, sekä vapaan liikkumisen ja harrastamisen vesillä ja rannoilla.
 - Myös kanoottien ja muiden pienveneiden säilytys-, vesillelasku- ja rantautumispaikoille on jätävä tilaa.
- Vapaiden rantojen määrä vähenee nopeimmin siellä, missä valtaosa väestöstä asuu. Asutuskeskusten lähirannat on tämän vuoksi rauhoitettava enemmältä rakentamiselta ja yksityistämiseltä ja varattava ne yhteiseen käyttöön.
 - Lähirantojen saavutettavuuden turvaaminen edistää myös luontosuhteen vahvistamista ja tukee samalla luonnon monimuotoisuuden säilyttämistä.
- Lähirannoille on varmistettava esteetön kulku, lähirantojen ja vesistöjen tulee olla myös autottomien ja veneettömien, sekä ikäihmisten ja koululaisten saavutettavissa.

4. TEHDÄÄN YHTEISTYÖTÄ KUNTIEN, HYVINVOINTIALUEIDEN JA YHDISTYSTEN KESKEN IHMISTEN ULKOILUN EDISTÄMISESSÄ JA LIIKKEEN LISÄÄMISESSÄ

- Kuntien tulee osallistaa ulkoilu- ja liikuntayhdistyksiä ulkoilun ja liikunnan edistämistyössä, kuten ulkoilu- ja liikuntapaikkarakentamisessa.
- Kuntien hyvinvoinnin edistämistyössä tulee luoda yhteistyömalleja kunnan, hyvinvointialueen, sekä ulkoilun, liikunnan ja sopeutuksen toimijakentän välillä, esimerkiksi seurafoorumi tai yhdistysten ja liikuntatoimen yhteiskokoukset, sekä kumppanuudet mm. kuntalaisten liikuttamisessa ja tapahtumien järjestämisessä.
- Ulkoilu ja liikkuminen, mukaan lukien soveltava liikunta, nostetaan koko kunnan yhteiseksi asiaksi, sekä poikkihallinnollisesti kaikkia toimialoja ohjaaviin asiakirjoihin (mm. strategia, hyvinvointisuunnitelma ja -kertomus).

5. TUETAAN PERHEITÄ ULKOILEMAAN

- Kuntien tulee tukea perheiden ulkoilu- ja liikuntatottumuksia mm. aktiivisella tiedottamisella olosuhteista ja liikkumisen mahdollisuuksista, sekä eri toimijoiden välisellä koordinoitulla yhteistyöllä.
- Kuntien tulee tukea ja järjestää säännöllisesti ohjattua perheiden ulkoilua, liikuntaa ja tapahtumia, sekä varmistaa perheiden toiminnan ohjaajien saavuus ja osaaminen.
- Varhaiskasvatuksessa ja kouluissa kuntien tulee edistää lasten ja nuorten luontoyhteyttä, luonnossa liikkumista, sekä ymmärrystä planetaarisesta hyvinvoinnista osana aktiivista ulkoilua yhteistyössä huoltajien kanssa.
- Tuetaan vapaaehtoistyötä ja huomioidaan perheiden toiminnan rooli yhdistyksen voimavarana.

TAUSTATIETOA ULKOILUSTA JA ULKOILUN KYSYNNÄSTÄ

- Luonnonvarakeskuksen (Luke) keväällä 2022 julkaistun kolmannen luonnon virkistyskäytön valtakunnallisen inventoinnin (LVV13) mukaan suomalaisesta aikuisväestöstä (15-80 -vuotiaat) ulkoilee vuosittain 96 prosenttia.
 - LVV13:n tuloksista voit lukea tarkemmin [täältä](#).
- Samaisen tutkimuksen (LVV13) mukaan suomalainen aikuisväestö ulkoilee keskimäärin 182 kertaa vuodessa. Kun tämä kerrataan koko Suomen asukasluvulla voimme todeta suomalaisten ulkoilevan kaikkiaan jopa 1 miljardia kertaa vuodessa.
- LVV13-tutkimuksen mukaan suomalaisten lähivirkistyskerroista vuonna 2020 noin 57 prosenttia kohdistui kuntien omistamille alueille, mikä korostaa kuntien tärkeää roolia ulkoilun edistämässä.
- Syksyllä 2022 julkaistun EU:n liikuntatutkimuksen mukaan suomalaiset ovat EU:n liikkuvinta ja ulkoilevinta kansaa; 66 prosenttia suomalaisista harrastaa ulkoilua.
 - Luken tutkimuksessa kysyttiin “Ulkoiletko?”, kun EU:n tekemässä tutkimuksessa kysyttiin “Harrastatko ulkoilua?”, mistä tulosten ero syntyy.
 - EU:n liikuntatutkimuksen tuloksista voit lukea tarkemmin [täältä](#).
- Suomen Ladun Taloustutkimuksella keväällä 2023 teettämässä liikuntapaikkoja koskevassa kyselyssä ulkoliikunta- ja ulkoilupaidat nousivat suosituimmiksi liikuntapaikoiksi.
 - Liikuntapaikkakyselyssä kysyimme kaksi kysymystä: 1. Kuinka usein liikut milläkin liikuntapaikalla? 2. Mitä liikuntapaikkoja mielestäsi tulisi kehittää paremmiksi.
 - Liikuntapaikkakyselyn tuloksista voit lukea tarkemmin [täältä](#).
- Luken lokakuussa 2024 julkaisemassa tutkimuksessa todetaan luontoympäristöllä, kuten lähiluonnolla, olevan suuria mahdollisuuksia kansanterveyden edistämässä ja sote-kustannuksissa säästämässä; luontoympäristöjen terveystaloudellisen arvon arvioidaan olevan Suomessa jopa miljardeja euroja vuodessa.
 - Tutkimukseen voi tarkemmin perehtyä [täältä](#).

LISÄTIETOJA

- Suomen Ladun kotisivuilla on paljon tietoa, mistä saa apua ja tukea ulkoilun olosuhteiden edistämiseen. Suomen Ladun vaikuttamissivut löytyvät [täältä](#).
- Suomen Ladun kuntavaalitavoitteista ja ulkoilun taustatiedoista lisätietoja antaa yhteiskuntasuhteiden erityisasiantuntija Hannu Tiusanen: hannu.tiusanen@suomenlatu.fi, puh. 044 493 8469.